

VLASTNÍMA OČIMA:

Kateřina Neumannová

Paradox zvuku jména

Když se vysloví jméno nějaké osobnosti, lidi si jej obvykle podvědomě spojí s jedním konkrétním otiskem, jež daný člověk v jejich vnímání nejuvýrazněji zanechal. Její jméno by mělo být bez váhání řazeno k dojemnému olympijskému triumfu dosaženému v příslovečné hodině dvanácté, případně efektu v nějakém bohublém směru, který by díky svému vlivu rozvinula vzápětí. Jako Bjorn Daehlie svůj stejnojmenný brand či její soupeřky Chandra Crawford a Kikkan Randall dívčí charitu Fast and Female. Jenže až nepěkně moc lidí (soudě přinejmenším podle diskuzí pod každým z desítek mediálních výstupů o ní) si ji asociuje se zlopořivou libereckou kauzou a bez pardónu by ji pranýřovali. Přiznávám, že ve mně její příběh budí kombinaci obojího ve formě fenoménu propálené životní šance. Nevratně, nezapomenutelně. Nevybavím si křiklavější případ roky urputně piplaného zvuku jména poslaného rychlovýtahem zpátky dolů. Kateřina Neumannová v, doufám, že nejrozsáhlejší i nejpřímnější retrospektivě, kterou kdy médiím poskytla.

Text: **Tom Řepík**

Na svět jsem přišla v jihočeském Písku do rodiny, kde rodiče byli zaměřeni spíš intelektuálně. Máma učila tělocvík a biologii, táta byl zubní lékař; takže u nás šlo o to, abych se dobře učila, abych byla zdravá, ale sport vždycky patřil k naší rodině. Mám o osm let staršího brácha, který vždycky sportoval, ale spíš na úrovni jihočeského regionu, později lyžoval za univerzitu, když studoval medicínu; nicméně vždy sportoval a já jsem sporty zkoušela po něm. Ať už to bylo lyžování, triatlon, horská kola – vždycky jsem se po něm tak trochu opičila.

Pamatuju si, že v Písku jsem velmi brzo začala chodit hned do dvou oddílů. Jednak do Spartaku Písek, kde byli lyžaři – sjezdaři i běžci – já jsem od mala kombinovala alpské i klasické lyžování; a k tomu jsem chodila do Jitexu Písek do oddílu rychlostní kanoistiky. Svě první vzpomínky na lyže mám spíš díky fotografiím – já jsem narozená v únoru, takže jsem zimní dítě, a když mi byly asi dva roky, rodiče mě vzali na první zimní dovolenou do Špindlerova Mlýna, kde jsem asi poprvé měla na nohou dětské lyžičky s medvídkama – tam jsem zkoušela prvně lyžovat. Jinak ale jako Jihočeška jsem měla vždycky nejbliž k Šumavě a Zadovu, kde jsem se sportovním lyžováním začínala.

Je třeba se však vrátit časem hodně zpět – když si vzpomenu na své první cesty na Šumavu, nešlo o žádný komfortní odvoz autem rodičů, nýbrž autobusem místních turistů, který odjížděl v Písku od kostela v sedm ráno na Churáňov, takže jsem vstávala o víkendech pravidelně před šestou hodinou. Občas jsem proto jako dítě lyžařské víkendy nesnášela – toužila jsem, abych mohla strávit víkend třeba u televizních pohádek jako ostatní běžné děti, ale tak se u nás nežilo – u nás se zkrátka sportovalo a zimní víkendy se odehrávaly na lyžích.

Když se ohlédnu, tak ať to nikdo neplánoval, základy mé sportovní kariéry stojí na tom, že jsem valnou část dětství trávila v různých sportovních oddílech – každý den jsem mívala jeden i dva tréninky; běžně se stávalo, že jsem po škole šla na trénink s kanoisty, po jeho skončení jsem přešla na druhou stranu Otavy na vrch Hradiště, kde měli své tréninkové centrum sjezdaři, kde jsem absolvovala do sedmi do večera trénink jejich. Čímž jsem do sebe takovouto přirozenou formou dostávala velké množství různě zaměřených tréninkových hodin, v různých kolektivech a pod různými trenéry. Nijak to vzájemně nebylo koordinováno – jen jsem toho chtěla stihnout co nejvíc, bavilo mě

to a rodiče mi v tomto ohledu poskytovali maximální zázemí. Všechno místní přesouvání jsem navíc absolvovala na kole, což představovalo další penzum extra tréninkového času.

Sport napříč školou

Základní školu jsem vychodila v Písku. Učila jsem se dobře, na základce i gymplu jsem měla vyznamenání, maturovala jsem za samé jedničky. Od mala jsem byla aktivní dítě, které se pravidelně zúčastňovalo všech školních sportovních akcí od atletiky po různé víceboje atd. – všude se Neumannová zúčastňovala a často vítězně – i díky tomu mi pak škola nedělala potíže s relativně častou nepřítomností z důvodů různých sportovních soustředění a závodů. První dva středoškolské ročníky jsem absolvovala na píseckém gymnáziu, od třetího ročníku jsem přešla na sportovní gympl ve Vimperku, kde čtvrtý ročník, kdy už jsem byla v běžkařské reprezentaci, mi umožnili rozložit si do dvou let.

Začátky mého velkého lyžování jsou spojeny právě s mým přestupem na vimperské gymnázium, kde jsem po roční přípravě v tréninkovém středisku mládeže přestoupila do střediska vrcholového sportu

Mistryně republiky starších zákyň – ale v rychlostní kanoistice v Račicích

Naše tréninková miniskupina: zleva já, Standa a Katka Hanušová, dnes v Americe provdaná Nash

Se dvěma závodníky, jež jsem považovala za bohy běžeckého lyžování: zleva Vegard Ulvang, já a Vladimír Smírnov

Jednou v životě jsem startovala na letní olympiádě – v roce 1996 v Atlantě v tehdy nově zavedené disciplíně horských kol. Více než dvouhodinovým závodem jsem se v obrovském vedru prorázila k 18. místu

pod tehdejšími vedením ing. Žáka do tréninkové skupiny Standy Frühaufa na Zadově. První dva tamní roky jsem trénovala v asi osmičlenné smíšené skupině mých věkových vrstevníků, pamatuju si například na Gizelu Denkovou, se kterou jsem bydlela na pokoji a na niž ráda vzpomínám. Hned první rok společně přípravy se Standou bylo mým cílem nominovat se na juniorské MS 1991 v německém Reit im Winklu; nominovala jsem se na něj z mistrovství republiky na Bedřichově, odkud jsem se díky umístění na stupních vítězů nominovala i na MS dospělých ve Val di Fiemme, kde jsem oslavila své 18. narozeniny. Zajela jsem tam na svůj tehdejší věk krásné 15. místo na klasické pětce, ale taky pokazila první úsek ženské štafety, kdy jsem po pádu předávala na chvostu startovního pole. Pamatuju si, jak jsem tam byla jak v Jiříkově vidění, když jsem viděla závodit živého Gundeho Svana, Vladimíra Smírnova a další velikány bílé stopy. Byla to pro mě tehdy obrovská životní zkušenost. Následně jsem odjela na juniorské MS do Německa, kde jsem získala stříbro na klasické pětce, což byl můj premiérový vstup do velkého lyžování.

Na juniorské MS jsem se vrátila ještě dvakrát; poprvé jsem si zlato odvezla o rok později z finského Vuokatti a účinkování v juniorech jsem zakončila zlatem a bronzem doma v Harrachově.

Prvně nejvýš

Pak už následovaly v ročním sledu zimní olympiáda 1992 v Albertville, MS 1993 ve Falunu a ZOH 1994 v Lillehammeru – tehdy se zrovna zkracoval olympijský cyklus. Albertville byla velmi komorní olympiáda, kde jsme se v horách potkali nanejvýš s biatlonisty; mně se tam tehdy opět povedla klasická pětka, v té době má silná disciplína. V ženské štafetě jsme naposledy závodily za federaci, tvořily jsme spolu se Slovenkami Betkou Havrančíkovou a Lubou Balážovou velmi silný tým. Lillehammer 1994 byla oproti Albertville bezpochyby nejkrásnější olympiáda, kterou jsem v životě zažila – při vzpomínce na atmosféru, kterou dokázali vytvořit norští fanoušci kolem tratí, mě mrazí ještě teď. I výsledkově jsem postupovala stále výš, a ačkoli to v Norsku ještě nebylo o medailích, už jsem závody dojížděla v první desíctce.

Do tohoto období spadá i můj obrovský zážitek, kdy se mi povedlo neočekávaně vyhrát Světový pohár v rakouském Ramsau v roce 1992 – bylo to mé první

světákové pódium, navíc se na mě přijely podívat dva autobusy fanoušků ze Šumavy. Vyhrála jsem tam i díky velkému majstrštyku Standy Frühaufa – tehdy ještě neexistovaly servisní týmy a v Ramsau panovaly velmi komplikované sněhové podmínky; Standa však sáhl do vosků a tam, kde ostatní promazali, mně lyže šly naprosto perfektně.

Na Madshus

Období zkraje devadesátých let pro mě bylo přelomovým i v jiných ohledech. Velmi brzo jsem začala mít individuální přípravu se Standou Frühaufem. Tehdy to ještě nebyvalo zvykem, trénovalo se v reprezentačních družstvech a taková demokracie, jaká panuje v současné době, neexistovala. Já však viděla, že kvalita našeho společného tréninku na Šumavě je vyšší než v reprezentaci. Naštěstí moje výsledky potvrdily správnost našeho rozhodnutí a velmi nám pomohly si tuto cestu v tehdejších poměrech prosadit.

Další zásadní věcí byla spolupráce s Honzou Weissshäutelem, který do Československa dovážel mj. norské značky Swix, Madshus a Rottefella. Já jsem svou kariéru začínala na Fischerkách (do roku 1992 v Albertville) – samozřejmě byly a jsou to výborné lyže, ale Honza mi tenkrát nabídl smlouvu s tehdy u nás nijak známým norským výrobcem Madshus, přičemž jsem od Norů dostala na svůj věk neskutečně výhodné smluvní podmínky – zejména co se týkalo výběru lyží, množství lyží a jejich servisu. U Madshusu jsem tak získala podmínky, na které bych u velkých značek typu Fischera ve svém věku neměla šanci. Na tomto norském vybavení jsem vděčně zůstala celou svou kariéru a jsem hrdá na to, že se nám s Honzou podařilo značku Madshus na tuzemském trhu etablovat do současné podoby.

Určitě ne všechno nám běželo jak na drátkách – ve své době byly Madshusy fantastické na studené prašanové podmínky, ale zejména na mokřích sněhových kolech nuly a v teplých podmínkách byly problémové. Asi dvě tři sezóny jsme intenzivně spolupracovali s továrními vývojáři a podařilo se nám trable vyřešit. Když jsem odjížděla na svou poslední olympiádu do Turína, vezla jsem si s sebou skoro padesát párů lyží, měla jsem svého osobního servismana a hlavně jsem měla vychytané lyže na prakticky všechny sněhové varianty.

Odteď ve špičce

Následující období mezi ZOH 1994 v Lillehammeru a MS 1997 v Trondheimu bylo pro mě komplikované. Byla to éra jakéhosi váhání, kdy už jsem patřila do užší světové špičky, se Standou jsme trénovali strašně moc, už jsem však byla na Šumavě sama jen se Standou, který poblíž chaty Churáňov, kde jsem bydlela, žije. Bylo to časové období, kdy jsem byla hodně sama, tréninkové dávky byly obrovské, ale pořád nepřicházely adekvátní výsledky podle mého gusta. Měla jsem za to, že jsem začala výkonnostně stagnovat, dostavily se i první drobné zdravotní potíže, které mi později pomáhal řešit úžasný člověk a odborník prof. Pavel Kolář.

Mladá závodnice, která veškerý svůj život a čas obětuje sportu s neuspokojivými výsledky – začínala jsem být v rozpacích. Naštěstí přišel Trondheim 1997, krásné norské mistrovství světa, pro mě zlomové tím, že jsem tu získala svou první velkou medaili, bronz na 15 km volně.

Krásný závod, jež si pamatuji dodnes – tehdy jsem závodila proti equipě skvělých Rusek jako Vaelbe, Lazutina, Gavriljuk a dalším; v té době

získat medaili bylo nesmírně těžké. Mně se to povedlo právě v Norsku, měla jsem možnost přijít si pro medaili do lóže k norskému králi a představovalo to pro mě zlom v tom smyslu, že odteď jsem začala patřit do nejužší špičky.

Hned následující rok a další pro mě úžasná akce: ZOH 1998 v Naganu a mé první dvě olympijské medaile, stříbrná a bronzová. Teď s odstupem času vím, jak blízko bylo k olympijskému zlatu už tam; když nechám stranou, že se přede mnou umístily Rusky Lazutina a Danilovova, které později na dalších ZOH už byly usvědčeny z používání dopingu, tak se proti mně spikly i přírodní podmínky. Na intervalově startované klasické pětce – mé tehdejší nejsilnější trati – jsem předjela své soupeřky startující přede mnou, za extrémně silného sněžení měla před sebou obrovskou mezeru a musela jsem si až na cílovou čáru prošlapávat stopu sama. Bylo z toho stříbro, k tomu jsem přidala bronz ve stíhačce. Celá naganská olympiáda tak pro mě představovala obrovský zážitek z říše snů; umocněný tím, že jsem měla možnost užít si naživo hokejový turnaj snů včetně památného letu s hokejisty domů.

Přelomové Ramsau

V roce 1999 se konalo MS v rakouském Ramsau. Já jsem na tamních tratích vyhrála svůj první závod SP v životě, takže jsem se tam velmi těšila. Ramsau jsem navíc velmi dobře znala, každý rok jsme tam na podzim i několik týdnů trénovali na Dachsteinu. Navíc jsem byla po stříbru a bronzu v Naganu extrémně motivovaná a do nové sezóny jsem vletěla s plnou vervou. Na programu mistrovství v Ramsau byla pětka klasicky – moje nejoblíbenější trať – a já si činila ty nejvyšší ambice: poprvé vyhrát velkou soutěž. V přípravě jsem se snažila dělat všechno ještě víc a intenzivněji než před Naganem – a stala se věc, která nejspíš nevyhnutelně přijít musela. Moje tělo v reakci na neskučně tvrdou přípravu začalo stávkovat. Nakonec jsem si z Ramsau přivezla jen jednu bronzovou medaili z oné klasické pětky, což však byl z mé strany spíš boj o život než povedený závod. Mistrovstvím jsem se protřápla, a dokonce z něj odcestovala předčasně, neschopná dál závodit.

Základy mé kariéry stojí na tom, že jsem dětství trávila v různých sportovních oddílech – každý den jsem mívala jeden i dva tréninky.

Tenkrát si se mnou Standa zásadně promluvil o tom, že dál už ve dvoučlenné partě nemůžeme výkonnost nikam posouvat, pokud nedostaneme do týmu víc odborných lidí, kteří nám pomohou zejména v oblasti zdravotní péče a regenerace. Zde začalo období budování mého osobního týmu, kdy v průběhu několika let se v něm objevil biochemik, fyzioterapeut, servisman, dohromady asi šest až osm lidí. O mnoho větší pozornost jsme začali věnovat lékařskému monitoringu. Toto rozhodnutí považuju za zlomový okamžik pro to, že jsem se později stala mistryní světa a olympijskou vítězkou.

Rozpačité Salt Lake

Následující vrchol našeho snažení, ZOH 2002 v americkém Salt Lake City, měl tu zvláštnost a pro mě komplikaci, že se závodilo ve vysoké nadmořské výšce nad 1 600 m. Já jsem do té doby mívala velké problémy závodit v takto vysokých altitudách, nikdy mi neseseděly – věděli jsme, že tomuto aspektu budeme muset věnovat pozornost. Pořídili jsme si jako první v Česku kyslíkový stan a s biochemikem Emilem Bolkem jsme se s ním učili pracovat a mapovat reakce organismu. Ve stanu jsem přespávala doma i jsme jej vozili na soustře-

dění – takže systém vysokohorské přípravy se stal hlavním tématem mých příprav na americkou olympiádu.

Na tuto akci jsme už byli po stránce profesionalismu připraveni na nejvyšší pro nás dosažitelné úrovni – měla jsem na akci své vlastní bydlení mimo olympijskou vesnici, měla jsem kolem sebe své nejbližší lidi, do Salt Lake jsme jezdili trénovat už v létě před hrami, tamní závodní prostředí jsem tak vcelku dobře znala. Nakonec se z akce stala pro mě opět velmi nestandardní olympiáda – odjízďela jsem z ní s jedním bronzem z patnáctky volně, abych nakonec po dalším roce měla dvě stříbrné medaile poté, co Ruskům odebrali medaile za prokázaný doping. Zpětným pohledem jde pro mě o smutnou olympiádu, protože v jednom závodě, kde jsem byla původně čtvrtá, jsem prohrála ve sprintu s Beckie Scott o špičku boty na cílové čáře – po diskvalifikaci Rusek se ukázalo, že šlo o boj o zlatou medaili. Navíc jsme totálně promazali ve sprintu – mé tehdy velmi silné disciplíně, v níž jsem měla velkou šanci vyhrát, a já nepostoupila do finálových jízd.

Budu mámou

Po ZOH v Salt Lake City na mě dopadla krize a únava psychického rázu, protože

jsem měla za sebou extrémně náročnou přípravu. Přede mnou bylo MS ve Val di Fiemme, na které jsem se sice začala chystat, ale těžko jsem v sobě nacházela potřebný zápal pro další penzum náročného tréninku. Pak se mi během vrcholící letní přípravy na MS neočekávaně přihodilo něco, co zpětně považuju za to nejlepší, co se mi v životě stát mohlo. Otěhotněla jsem.

Což byl na krátkou dobu velmi komplikovaný moment ohledně rozhodnutí, co dál. Já osobně jsem své rozhodnutí, že je pro mě nejdůležitější být mámou, znala poměrně rychle, ale seznámit s tímto stavem okolí počínaje trenérem, reprezentačním týmem, sponzory atd. nebylo v daný okamžik vůbec jednoduché. Ve mně se současně objevil zřetelný pocit, že ještě nechci ze světa lyžování nadobro odejít a že se do něj budu chtít vrátit.

První jsem s novinou seznámila mého trenéra Standu Frühaufa a několik svých nejbližších. Pak jsem ještě odcestovala na podzimní přípravu do Skandinávie, kde už jsem začala tréninkové dávky ubírat a upravovat svému novému stavu. Když jsem se pak vrátila domů do Čech a nestartovala na prvním Světovém poháru, vznikl tu velký mediální tlak, co že se

FOTO: ARCHIV KATEŘINY NEUMANNOVÉ

Momentka z tréninkového kempu série Hledá se nová Kateřina Neumannová

FOTO: MARTIN SIDORÁK

Poprvé mistryní světa v roce 2005 na 10 km volně v Oberstdorfu

FOTO: EDUARD ERBEN

Vítězný finiš skiatlonu na ZOH 2006 v Turíně

FOTO: EDUARD ERBEN

Na sportovním vrcholu: v cíli zlatého olympijského závodu s Luckou v náruči

se mnou děje a zda za vším nemůže být třeba doping. Já tedy musela záhy s pravdou ven už ve třetím měsíci těhotenství.

Tím toto nervózní období skončilo a já si zbytek těhotenství užívala ve velké pohodě. Celou zimu jsem si volněji lyžovala, užívala jsem si dlouhé výlety po Šumavě a zůstávala jsem aktivní až do doby těsně před porodem. Lucinka se mi narodila na začátku léta a byla téměř vzorné miminko, nechávala mě vyspat a já mohla brzy po porodu opět začít se základní přípravou. Můj návrat ke sportu tak byl velmi rychlý – netvrdím, že bezbolestný – každou chvíli mě něco bolelo a často jsem končila v rukou Pavla Koláře, ale měla jsem v sobě obrovskou vášeň a chuť znovu trénovat.

To, co mi scházelo po návratu ze Salt Lake City, tu naráz bylo v až téměř extrémní podobě – měla jsem neskutecnou motivaci trénovat a vrátit se do velkého lyžování v nejlepší možné formě. Současně jsem měla Lucku u sebe, brzy jsme se přestěhovali na Šumavu, kde jsme dostavěli chalupu s penzionem, takže pro mě to bylo celkově překrásné období, kdy všechno fungovalo, jak mělo, jakkoli můj návrat do závodní formy po fyzické stránce vůbec jednoduchý nebyl.

S trenérem jsme byli domluveni, že možná zkusíme v druhé půlce zimy nějaké závody, ale když mě Standa viděl na prvních trénincích s reprezentací z kraje prosince, byl mile překvapen a naplánovali jsme si zkusit hned první závod SP v Ramsau. To se otočilo do jednoho z mých osobně nejnádhernejších okamžiků celé mé kariéry – hned první světák na 10 km volně, ani ne půlrok po narození Lucky, jsem vyhrála, a to o rozdíl třídy, téměř půlminutu. Lucinka během závodu spala na sánkách s babičkou vedle tratě. Jsou to vzpomínky, které mě dojmají i teď. Současně tím započala zlatá éra mé kariéry.

Návrat

V první sezóně po porodu jsem krom SP v Ramsau vyhrála i světáky ve Skandinávii a byla jsem druhá na SP v Novém Městě na Moravě – cítila jsem se opravdu při velké chuti a v pohodě. Když jsem odjížděla závodit jen na víkend, jela jsem bez Lucky, jakmile jsme cestovali na víc dní, Lucka jela s námi, buď s chůvou, nebo s babičkou. V podobném duchu se nesly i následující závodní roky. Přišlo MS v Oberstdorfu, odkud jsem chtěla svůj první mistrovský titul, což se mi podařilo – opět na desítce volně. V těch sezónách

jsem měla řadu povedených světových pohárů, zejména bruslená desítka se stala mou doménou. Na toto období jako celek mám jen ty nejkrásnější vzpomínky. Kloubila se v tom domácí pohoda – malá Lucka mi dělala radost, měla jsem fungující zázemí na Šumavě, měla jsem sponzory, takže jsem si mohla dovolit relativně nákladnou přípravu včetně třeba tréninkových pobytů ve švýcarském Svatém Mořici, kde se velmi dobře trénuje díky velké nadmořské výšce. Uměla jsem už optimálně zužitkovat zkušenosti načerpané za předchozí roky, můj trénink byl velmi efektivní, přičemž jsem už nemusela polykat obrovské objemové dávky, které jsem absolvovala dřív.

Neúprosně se blížila olympiáda 2006 v Turíně a bylo jasné, že cíl mám pouze jediný – pokusit se konečně vyhrát olympijské zlato. Opět jsme pro to dělali v přípravě všechno včetně toho, že už rok před ZOH jsme tam jezdili trénovat, v létě i v zimě, pronajali jsme si oddělené ubytování, abych celý svůj tým včetně rodiny měla u sebe – nepodcenili jsme vůbec nic.

Už celá olympijská sezóna byla dobrá, byla jsem z léta výborně připravená, vše jsme pochopitelně ladili do Turína, kam jsme přijeli už dva nebo tři týdny předem, abych celou závěrečnou přípravu absolvovala v místě konání her. Bydleli jsme přímo u běžeckých tratí na dosah olympijskému stadionu. Jediná nepříjemnost byla ta, že moje oblíbená desítka bruslením se na této olympiádě nejela – jela se tam desítka klasicky a bruslila se třícítka, na kterou jsme se nikdy speciálně nepřipravovali.

Zlatý Turín 2006

Naším cílem tak bylo pokusit se vyhrát hned první závod ve skiatlonu 15 km. Já do tohoto závodu šla připravená jako nikdy v životě, věřila jsem si, že ve druhé bruslařské části závodu porazím kohokoliv. Podle toho jsme stanovili taktiku, kdy v úvodní klasické půli jsem se držela v balíku, a když se začalo bruslit, v těžkých pasážích stoupání jsem diktovala tempo a odpárávala jednu soupeřku za druhou. Zbyla mi jediná, Estonka Kristina Šmigun, která se mě držela až do cílové rovinky, na níž mě bohužel porazila. Pro mě toto vybojované stříbro má už známou pachut – po letech při dodatečných rozbořech vzorků odebraných po tomto závodě byly v tom jejím novými metodami zjištěny nedovolené látky. Dlouho trvající právní spor, o kterém moc informací na veřej-

nost neproniklo, Kristina Šmigun vyhrála a zlato jí zůstalo. Uvnitř mě však zůstal pocit, že zlatá medaile měla být má; nikdy jindy jsem nebyla tak silná jako v tomto závodě.

Po skiatlonu byla na programu klasická desítka, což neměla být má hlavní olympijská šance, ale protože jsem cítila obrovskou formu, tak jsem do závodu šla s medailovými ambicemi. V závodě jsme ale promazali za nestandardních okolností, kdy český servisní tým s Honzou Pešinou a Víťou Fouskem měl vytestovány skvělé vosky a jejich varianty, ale můj osobní švédský servisman tehdy o své vůli změnil variantu stoupacího vosku podle svého pocitu. V závodě jsem dojela pátá, když mi lyže sice výborně stoupaly, ale očividně mi nejely z kopce. Mě tento závod stál strašně moc sil, dojela jsem do cíle na pokraji kolapsu. Naštěstí byla po tomto závodě pro mě časová pauza, během níž se jely štafety a sprint, kde jsem nestartovala, takže před závěrečnou třicítkou zbývalo relativně dost času na odpočinek. Nicméně po nevydařené klasické desítce zavládlo v mém osobním minitýmu napětí a nervozita.

Poslední třicítku jsem se snažila jet takticky a šetřit silami, protože jsem věděla, že s mým zdravím není něco v pořádku, že se mi v organizmu něco děje a nejspíš mě to už o nějaké síly připravilo. Už dva dny před závodem se o mě starali dva lékaři, a nemít na místě Pavla Koláře, asi bych ani do závodu neodstartovala. Držela jsem se ve vedoucí skupině, kde jsme nakonec zbyly čtyři soupeřky, před koncem už jen tři a ten závěrečný finiš je něco, co mě bude provázet asi celým životem, a s odstupem času vidím svou největší sílu v tom, že jsem byla schopna k finiši přemluvit své extrémně unavené tělo. Závod vyhrála moje hlava. Ten příslovečný zbytek sil tam uvnitř má tělo každého trénovaného sportovce a já si v ten pravý okamžik dokázala sáhnout až na to úplné dno, kam zdaleka ne každý umí dosáhnout. Při vzpomínce na tenhle závod mě vždycky bude mrazit v zádech a jsem ráda, že to přineslo tolik radosti nejen mně, ale i všem lidem okolo a že se mi ten zlatý sen vyplnil, i když jsem si musela počkat opravdu až na svůj úplně poslední olympijský závod v životě.

Poslední sezóna

Po Turíně mě čekalo osobní váhání a rozhodování, co dál, protože bylo jasné, že ZOH 2006 byl vrchol mé kariéry a lepší a slavnější už nikdy nebudu; vyhlásili mě

tehdy i Sportovcem roku. Rozhodli jsme se nicméně po olympiádě odcestovat na finále SP, které se jelo v Sapporu. Důvodem bylo, že rok nato pořádalo Sapporo MS v klasickém lyžování a že se po této próbě na jaře v klidu rozhodnu, co dál. Rozhodnutí padlo rychle; chtěla jsem si užít ještě jeden rok závodního lyžování s vědomím, že půjde o mou nepochybně poslední soutěžní sezónu v životě.

Změna nastala v tom, že jsem se v dobrem částečně rozešla se Standou Frühauferem, kdy se mnou přestal jezdit na delší pobyty mimo domov. Dál tvořil můj plán přípravy a chodil na ty nejdůležitější tréninky na Šumavě, ale velkou část přípravy už jsem absolvovala sama a na soustředění se mnou jezdil jen biochemik. Naše spolupráce se Standou se tedy rozvolnila, ale jeho rukopis byl v mé přípravě stále čitelný. Vše směřovalo k MS v Sapporu, kde se opět jela má výstavní disciplína, desítka volně. Nám se na ní podařilo naladit formu bezchybně a po sportovní stránce považuju vítězství v tomto závodě za svůj nejlepší výkon, jaký jsem kdy během své kariéry podala. Desítku jsem vyhrála o téměř půl minuty, což je na poměry vrcholné akce jako MS neobvykle výrazný rozdíl. Na výkonu se nepochybně podepsala i psychická pohoda, kdy jsem už nemusela nikomu nic dokazovat; zlato z MS i OH jsem už vlastnila, měla jsem natrénováno, dostala jsem skvěle připravené lyže. Ke zlatu z desítky jsem přidala ještě stříbro ze skiatlonu.

Úplné loučení pro mě přišlo na tradičním finále SP ve švédském Falunu na skiatlonu, v němž jsem bojovala se dvěma budoucími královnami bílé stopy – Norkami Marit Bjorgenovou, která skiatlon vyhrála, já jsem byla druhá a třetí dojela Therese Johaugová, současná největší hvězda ženského běhu na lyžích. Na tento můj poslední závod se přijeli rozloučit nejen mí nejbližší, ale i kamarádi, fanoušci a sponzoři a připravili mi v cíli krásné symbolické rozloučení. Já si velmi považovala, že jsem skončila v okamžik, kdy jsem opravdu skončit chtěla a odcházel jsem ze světa velkého lyžování spokojená.

Liberec 2009

Po příjemném a krásném konci závodní kariéry jsem plánovala klidnější život. Ale vzápětí jsem obdržela nabídku na aktivní vstup do přípravy MS 2009 v Liberci a rozhodla se ji přijmout. Postupně se mnou o tom mluvila ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, později i pre-

S korunou Sportovce roku 2006

S Honzou Weissshauferem, jenž mě přivedl na lyže Madshus, na akci Král Bílé stopy v Písku, kde jsem se loučila s kariérou

S kamarádem Alberto Tombou na sjezdovkách ve Val di Fiemme

miér. Finančně byla akce zablokována a já se všemi okolo nechala přemluvit. Samozřejmě, že teď při současných znalostech, informacích a zkušenostech vím, že jsem to tenkrát dělat neměla, protože jsem vstupovala do rozjetého vagónu, který už nastartoval kdysi dávno někdo jiný, a spousta věcí už byla nějak předem nastavena. Já jsem tam nastoupila do víceméně nepřátelského prostředí organizačního výboru, a přestože jsem dělala krásnou práci na krásném projektu, která mě velmi bavila, bylo to pro mě složité období, které jsem prožívala v obrovském napětí, neustálém mediálním odstřelování ze všech stran, v nepřátelské atmosféře. Tuhle etapu svého života hodnotím jako komplikovanou, těžkou, a kdybych se mohla rozhodnout znovu, tak bych si tuto zkušenost určitě odpustila.

Katko, valná část komentářů pod bezpočtem všeho, co o této liberecké kauze média během let napsala, si nějakou formou bere na paškál tvoje svědomí. Tvá závěrečná reakce na toto téma?

Já se tehdy snažila dělat vše, co bylo v mých silách, aby MS dopadlo dobře. Můj osobní prospěch v tom nebyl, ani být nemohl. Po OH v Turíně jsem měla vše, co jsem potřebovala. Samozřejmě jsem mohla udělat spoustu věcí jinak, ale to se zpětně vždy snadno říká...

Nikdy jsem ale neudělala nic takového, za co bych se na sebe nemohla podívat do zrcadla, že bych vědomě chtěla

někomu ublížit. Já

jsem v danou chvíli dělala maximum toho, co šlo. Jsem přesvědčená, že podobné problémy by měl kdokoliv jiný, kdo by na mě tehdejší židli předsedy organizačního výboru MS seděl. Byla to velmi komplikovaná akce,

dva nové sportovní areály stavělo město Liberec, my jsme je později s mnoha nedostatky převzali k organizaci šampionátu. To, že se na Ještědu dodnes skoro neskáče a ve Vesci se konají spíše společenské než sportovní akce, ukazuje, že rozhodnutí o místě konání bylo přinejmenším sporné. Každopádně to pro mě byla velmi tvrdá, nelehká životní zkušenost a lekce.

Dosud nezaznělo jméno tvého manažera. Mám za to, že nevěnovat mu zmínku by nebylo pro úplnost tvého příběhu v pořádku. Prosím o aspoň stručnou. A klidně navaž – jak vypadá tvé civilní sportování teď?

S otcem své dcery Josefem Jindrou jsem se seznámila po ZOH 1998 v Naganu a po asi dvouletém pracovním soužití se z nás stali partneři, později se nám narodila Lucka – tak už jen pro to, že mám milovanou dceru, ten vztah stál za to. Ale po tom, co jsem skončila se závoděním a začala jsem žít civilní život, tak se náš vztah začal plíživě rozpadat; já jsem to zřetelně neregistrovala, protože jsem byla pod velkým pracovním a psychickým tlakem v přípravném výboru MS v Liberci. Ten šampionát a s ním související komplikovaný rok života dal našemu vztahu rovněž na frak a nedlouho po skončení libereckého MS jsme se za ne zcela hezkých okolností s Josefem Jindrou rozešli. Teď s odstupem času vidím, že to pro mě bylo určitě dobře, protože pokud by ten vztah pokračoval dál, nejspíš bych se v něm trápila a štěstí by mi určitě nepřinášel.

Sport a lyže samozřejmě miluju dál. Už na ně nemám zdaleka tolik času jako dřív, ale o to víc si vážím, když se povedou hezké víkendy, ať už na Šumavě nebo jinde, kde se můžu projet na kole nebo na běžkách. Občas jezdím i na sjezdovky, na které jsem dřív neměla čas; v létě chodím běhat, jezdím na kole, objevuju krásy většinou Šumavy, ale i okolí Prahy. Na Šumavě v poslední době opravili skoro všechny silnice v pohraničí, toho si na kole velmi užívám. Když je příležitost, moc ráda si doježu i do italských Dolomit užít tamní přírodu, slunce a víno. Většinu

tenství, kdy jsem si prvně komentování vyzkoušela. Postupně se z toho stala jakási pravidelnost, ale já možnost komentovat běžecské lyžování pro ČT považuju za čest a zážitek než za práci. Těch akcí je relativně málo, komentujeme jen závody MS nebo OH, případně závody SP konané v Česku – takže pro mě to obvykle znamená jednu či dvě akce za zimu. Díky komentování jsem tyto velké akce zažila úplně jinak než sportovec a taky jsem se naučila dívat zcela jinak na práci novinářů, především těch televizních. Na komentátorském stanovišti jsou dva monitory – jeden s časy a mezičasy a jeden se záběry z trati; pokud zrovna komentátor sleduje nějaké číselné údaje na časovém monitoru, snadno mu může uniknout nějaký důležitý obrazový děj z trati, který naopak vidí nepřerušeně divák, jemuž se pak může zdát, že jej komentátor nepochopitelně přehlédl... není to vůbec jednoduchá práce. Já sama se za mikrofonem snažím přemýšlet, čím bych mohla přiblížit oblast velkého závodního lyžování běžnému divákovi, který nezná či nechápe řadu detailů, nám závodníkům samozřejmých.

Jak vnímáš současnou podobu běžecských reprezentací? Rád bych znal tvůj názor na úroveň sportovců a pak i trenérů – obojí od tebe bude mít svůj váhu. Teprve teď dokážu plně docenit, v jak výjimečné době jsem závodila – a nemíním

jen běžecské lyžování, ale i skoky nebo severskou kombinaci; když třeba vzpomenu na MS 2005 v Oberstdorfu, tak jsme byli na medailových pozicích či blízko nich prakticky ve všech disciplínách. Tehdy nám to přišlo normální, že jsou tu Kuba Janda,

Na norském vybavení jsem vděčně zůstala celou svou kariéru a jsem hrdá na to, že se nám podařilo značku Madshus na tuzemském trhu etablovat.

svého volného času věnuji dceři Lucce, která se rozhodla pro soutěžní tenis; spoustu času s ní trávím na turnajích a ráda tak s ní žiju ten její sportovní sen. Často bych byla raději někde na horách, než sedět u kurtů, ale je to určitá etapa života, kdy mě ona potřebuje vedle sebe a já jí tento čas musím věnovat. Až mě potřebovat nebude, tak se do hor určitě vrátím a bude mi zase líto, že už mě nepotřebuje (smích).

Jsi roky slyšet u běžecského lyžování v televizi. Komentovala jsi už během závodní kariéry?

Se sportovní redakcí České televize jsem začala spolupracovat během mého těho-

Láďa Rýgl, já, Lukáš Bauer, Martin Koukal, Dušan Kožíšek a další. Teď se nám medailové nedaří v žádné disciplíně a já nedokážu přesně posoudit, čím to je. Ten problém vznikl už v době, kdy jsem ještě závodila – už tenkrát jsme neměli skoro žádné juniorské závodníky schopné konkurovat světové špičce ve svých soutěžích. A pokud přijdou do dospělé reprezentace mladí závodníci jezdící třicátá místa na juniorských šampionátech, je zjevné, že se něco stalo špatně už v jejich dřívější přípravě. V minulých sezónách to pro mě byl smutný pohled. Start té letošní byl pro běžce především díky Katce Razýmové o moc veselejší, tak snad to znamená obrat k lepším časům.

Snad. Coby její první osobní kouč (věk 17 až 20) si nárokuju nulový kredit za její lyžařskou výkonnost, o to větší za všestranné sněhomilství a základy osobnostní komplexnosti – samé důležité věci: vychovat nejdřív člověka, sportovce až pak. Ale zpět ke sportovním trenérům v té první, viditelné lajně – jak současné poměry na tomto poli vnímáš ty?

Já měla to obrovské štěstí, že jsem se už na začátku své kariéry potkala na Šumavě se Standou Frühaufem – člověkem, který byl a je velmi specifický, trenérině se učil sám na sobě a na generacích mých předchůdců. Velmi zásadní jak u něj, tak i u té silné trenérské generace jako Zdeněk Ciller, Bohouš Rázl, Míra Petrásek – všechny to byly svým způsobem silné osobnosti. Jako trenéři možná dělali chyby v tréninkových metodách, ale šli nějakou svou cestou, které věřili a věřili jí i jejich svěřenci, protože své trenéry respektovali. A výsledky se dostavily. V posledních letech se podle mého příliš tápalo, hledaly se nové cesty, noví trenéři včetně těch zahraničních. Přestože jsem sama kdysi společnou přípravu opustila, tak jsem zastáncem společné přípravy. Já měla ale Standu... Málokdo je schopný trénovat sám tak kvalitně, jako se trénuje ve skupině. V posledních letech se vytvořilo více malých skupin a těžko se je dařilo v tréninku spojovat. Nyní ale máme mladý tým včetně trenérů a až čas ukáže, jestli se nastavený směr podaří udržet a vzejdou z něj výsledky, které si přejeme. Start té letošní sezóny přináší lepší pohled na budoucnost.

Když jsme u trenérů – ten tvůj byl pověstný svou neskrývanou averzí vůči dopujícím závodníkům. Tu jste měli asi oba, předpokládám?

Já byla závodník; v pozorování mých soupeřek, jak na tom jsou, byl samozřejmě daleko lepší Standa. Ten dost často veřejně mluvil o tom, že „závodíme proti nasypáným soupeřkám“. Mnohdy ta jeho slova mohla způsobit i velké nepřijemnosti, protože takto mluvil už na olympiádě v Salt Lake City 2002, kdy ještě žádné usvědčené soupeřky nebyly. Tam se ale pak rozběhl velký skandál – Rusky už nenastoupily do štafet, později byly diskvalifikovány a mně díky tomu dodatečně připadly medaile, které jsem původně neměla; takže podle mého měl Standa tak trochu štěstí, přestože jeho postřehy byly jednoznačně správné. Kdyby tenkrát dopující Rusky nechtyli, mohl se Standa vystavit kdovíjakým trestněprávním sankcím.

Standa to však jednoznačně viděl; myslím, že to podobně viděli i jiní trenéři – když byly

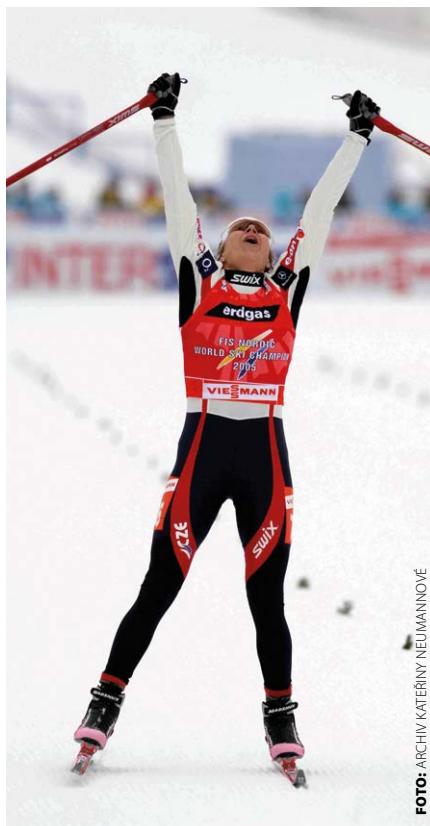

Foto: ARCHIV KATEŘINY NEUMANNOVÉ

Poslední titul mistryně světa v Sapporu 2007 na 10 km volně. Možná můj nejhodnotnější sportovní výkon kariéry

Kateřina Neumannová

- Narodena 15. února 1973 v Písku
- Svobodná, dcera Lucie (16)
- 6 olympijských medailí včetně zlaté z Turína 2006
- 5 medailí z MS včetně dvou zlatých
- 18 vítězství ve Světovém poháru

holky v začátku sezóny v listopadu prosinci na mé úrovni, a pak po třítydenní vánoční pauze přijedou a jsou o minutu rychlejší, tak to je velmi podezřelé. Nechci zmínit to konkrétní jméno, ale jedna má velká soupeřka z jednoho postsovětského státu přijela na olympiádu v Turíně doslova den před závodem – v běžné situaci, kdy ostatní týmy byly v místě minimálně několik dní až týdnů před startem. Ona tam přijela den předem, dva závody vyhrála a pak její výkonnost šla rapidně dolů. Jsou to všechno takové nepřímé signály, že něco není v pořádku – není to ale legitimní důkaz a s tím musí člověk veškeré přemýšlení skončit, a když jde na trať, hodit toto téma za hlavu.

Vzpomínám, že jsi už v průběhu své kariéry svázala své jméno s jistou náborovou akcí, a očividně máš prsty i v soudobém veřejném lyžařském dění. V jaké kondici jsou tyto projekty v současnosti? A máš nějaké budoucí vize, jak bys chtěla svým vlivem sportu pomoci?

Ještě v době, kdy jsem závodila, jsme v mém týmu založili sérii žákovských závodů nazvaných Hledá se nová Kateřina Neumannová. Děti závodily o nadstandardní ceny, v závěru každého z několika uspořádaných ročníků se nejlepším klubům předávala docela významná materiální podpora ve formě lyží a dalšího vybavení, nejlepší děti dostaly možnost účastnit se zdarma společného soustředění, kterého jsem se taky účastnila. Po skončení mé závodní kariéry však přišly od Svazu lyžařů požadavky na velké finanční plnění z mé strany, aby se vůbec tento projekt pod svazovou záštitou mohl jmenovat dál po mně. To jsem neakceptovala, protože už tak mě tyto závody stály mnoho úsilí, energie a času, a závody pod touto značkou skončily. Závody tak fungují v podobné formě dál, jen v nich už nefiguruje mé jméno. Já budu ráda, když z dětských kategorií nějaké talenty vzejdou, a je jedno, jak se ty závody jmenují.

Po ukončení kariéry jsem pak vymyslela nezávodní lyžařský projekt pro hobby lyžaře, rodiny a děti v Praze, kde žiju. Jednalo se o projekt Skipark Chuchle, později přejmenovaný na Skipark Praha, když jsme provoz z Chuchle kvůli nevyhovujícím klimatickým podmínkám přemístili na Vypich. Letos běží už osmý ročník tohoto projektu pro veřejnost, který je organizován díky velké podpoře pražského magistrátu a Domu dětí a mládeže. Když mám tu možnost, podílím se na přípravě technicky zasněžovaného lyžařského okruhu situovaného kousek od centra, v dosahu hromadné dopravy, kam si mohou v libovolnou dobu přijít zadarmo zalyžovat lidé z Prahy a nejbližšího okolí. V dopoledních hodinách tam pořádáme školní lyžařské kurzy, kde školní děti zdarma vyučujeme v lyžování, máme tam i půjčovnu vybavení. Tento projekt mi přináší velkou radost, ale kvůli teplému počasí občas i starost.

Už nemusím být jen u toho velkého „světového“ lyžování, ale dělá mi radost sport jako takový, který přináší radost i těm, kteří nejsou vidět v televizi. Do stejné kategorie patří Lipno sport festival, který pořádáme pravidelně v létě na Lipně. Velkou odměnou je mi každý spokojený člověk, který si přijde zasportovat a občas nás třeba i pochválí. ❁